

Polskie miasta
niosą pomoc

**SOLIDARNI
Z UKRAINĄ**

W NUMERZE

SOLIDARNI Z UKRAINĄ

str. 4 W związku z agresją Rosji na Ukrainę i koniecznością organizacji i koordynacji pomocy, której udzielają polskie instytucje rządowe i samorządowe, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, parafie i osoby prywatne, między 23 a 4 marca odbyło się aż 7 spotkań Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

str. 6 Wraz z napaścią Rosji Władimira Putina na Ukrainę, władze polskich miast wraz z mieszkańcami rozpoczęły działania – zarówno z inicjatywy władz centralnych, jak i własnej. Polskie miasta okazują Ukrainie pomoc i wsparcie w przeróżny sposób. Wymieniają się także między sobą doświadczeniami i sprawdzonymi praktykami.

KRONIKA KRAJOWA

str. 13 Przed posiedzeniem Rady Bezpieczeństwa Narodowego 2 marca br. w Warszawie prezydent Andrzej Duda poinformował, że zawetował nowelizację ustawy Prawo oświatowe – tzw. lex Czarnek. Jak można przeczytać we Wniosku o ponowne rozpatrzenie noweli ustawy Prawo oświatowe, prezydent wskazuje m.in. na brak szerokiej aprobaty społecznej dla rozwiązań przyjętych przez Sejm.

ZE ZWIĄZKU

str. 10 Podczas posiedzenia w Poznaniu 18 lutego br. członkowie Zarządu ZMP podsumowali działalność Związku w ubiegłym roku, wskazując na postępującą centralizację kraju. Prezydenci i burmistrzowie zasiadający w Zarządzie Związku pozytywnie zaopiniowali, choć z uwagami, komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, który dotyczy budżetów obywatelskich.

str. 14 Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym w powiązaniu z celami zrównoważonego rozwoju była jednym z głównych tematów kolejnego spotkania online Komisji Praw Człowieka i Równego Traktowania ZMP 1 marca br. Członkowie Komisji rozmawiali ponadto o realizacji projektu „Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie”, a także o tym, na ile w obecnej sytuacji wojny w Ukrainie i napływu uchodźców do miast, warto i należy kontynuować wydarzenia kulturalno-festynowe czy też wcześniej zaplanowane festiwale.

Okladka: fot. Canva

ZMP wspiera miasta w organizowaniu pomocy

Solidarni z Ukrainą

24 lutego 2022 roku wojska Rosji Władimira Putina zaatakowały Ukrainę. Rozpoczęła się tragedia jej mieszkańców, której symbolem są z jednej strony setki tysięcy Ukraińców opuszczających swoje domy w bombardowanych miastach, a z drugiej dzielni żołnierze i cywile stawiający odważny opór agresorom.

To co stało się u naszych Sąsiadów, poruszyło Polaków, którzy natychmiast ruszyli im na pomoc. Poruszyło także polskie samorządy, które wspólnie z administracją rządową oraz z mieszkańcami przystąpiły do działania.

Okażmy solidarność

Jeszcze przed agresją Rosji napięta i dynamiczna sytuacja w Ukrainie rodziła pytania o rolę Związku Miast Polskich w tej sytuacji. Już 22 lutego Dyrektor Biura Związku pisał w tej sprawie do miast: „Związek – zgodnie ze swoim Statutem – działa w zakresie dotyczącym spraw żywotnych dla samorządu miejskiego, ale nie dysponuje umowaniami ani narzędziami, za pomocą których moglibyśmy bezpośrednio reagować na te okoliczności. Rozumiemy jednak zainteresowanie naszych miast wydarzeniami w sąsiednim, przyjaźnionym kraju, z którym polskie miasta, powiaty i regiony mają około 500 porozumień o współpracy.

Uważamy, że **władze polskich miast powinny podejmować działania** – zarówno z inicjatywy władz centralnych jak i własnej – które pozwolą przygotować je na ewentualne wyzwania, w tym związane z możliwym napływem uchodźców. Chcemy też zachęcić do wyrażania solidarności z ukraińskimi miastami oraz Ukraińcami, którzy mieszkają już w Polsce czy mogą tu przyjechać.” Nawiązując do wypowiedzi medialnej wiceszefa MSWiA, Pawła Szefernakera, który informował o przygotowanych przez rząd planach działań w obliczu ewentualnego napływu uchodźców z Ukrainy, szukających schronienia w naszym kraju, ZMP zasugerował miastom członkowskim sprawdzenie gotowości własnych **struktur zarządzania kryzysowego**, będących w kompetencjach JST. Jednocześnie Związek zaczął organizować bieżącą wymianę doświadczeń w tym zakresie.

„Zachęcamy do okazania gestów solidarności przez miasta polskie, które mają wśród swo-

ich partnerów miasta ukraińskie, w postaci pozostawiania z nimi w stałym kontakcie czy udzielenia pomocy, o którą mogą poprosić. Jeśli jest to możliwe, warto odnowić relacje z jednostkami, z którymi przed reformą w Ukrainie była wcześniej prowadzona współpraca partnerska, a które po reformie stały się częściami większych gmin (hromad). W obecnej sytuacji możemy zacieśnić kontakty partnerskie, okazując zainteresowanie potrzebnym i możliwym wsparciem – pisał w pierwszym komunikacie w stanie wojny A. Porawski. Zwracał uwagę na możliwość pojawienia się w systemie edukacyjnym wielu nowych uczniów, na których przyjęcie warto być przygotowanym. Zachęcał odpowiednie służby miejskie do szczególnej uważności i wrażliwości także w stosunku do Ukraińców, którzy mieszkają w naszym kraju i zmagają się z rozdzieleniem rodzin, niepewnością i lękiem.

Jak koordynować pomoc

W kolejnych dniach wojny w Ukrainie pływęły do miast członkowskich Związku kolejne komunikaty. Związek Miast Polskich w miarę swoich możliwości gromadzi i przekazuje miastom najważniejsze informacje oraz wspiera wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk przydatnych w rozwiązywaniu na bieżąco trudnych sytuacji i deficytów. 25 lutego Biuro ZMP przesłało do miast komunikat w sprawie powoływania **struktur koordynujących pomoc dla uchodźców**. W miastach i gminach, w których nie powołano jeszcze struktur odpowiedzialnych za wsparcie społeczności ukraińskiej, Związek rekomendował ustanowienie czy powołanie koordynatora /pełnomocnika / zespołu ds. uchodźców i – w miarę możliwości – utworzenie stanowiska /punktu informacyjnego dla Ukraińców. Struktury te powinny dysponować podstawowymi informacjami i narzędziami przydatnymi dla uchodźców oraz osób i instytucji pomocowych (tłumacz języka ukraińskiego, sprawny sprzęt szybkiej komunikacji, sieć niezbędnych przydatnych kontaktów, zestaw podstawowych informacji i kluczowe kompetencje). Biuro ZMP zachęcało też do nawiązania kontaktu z członkami ukraińskiej diaspory w miastach oraz wspólnego poszukiwania i realizowania skutecznej pomocy w rozwiązywaniu jej problemów.

„Równocześnie prosimy o utrzymywanie bieżących kontaktów ze swoimi partnerskimi miastami i gminami (hromadami) na Ukrainie i gromadzeniem oraz przekazywaniem informacji o zgłaszanych przez nich potrzebach. Nasi pracownicy, od lat współpracujący z Ukraińskimi Przyjaciółmi, są dostępni dla samorządów ukraińskich i polskich pod numerem telefonu: +48-663-232232 i adresem e-mail: ukraina@zmp.poznan.pl” – pisał dyrektor Andrzej Porawski do miast 25 lutego.

Jak finansować wsparcie dla uchodźców

Zwracał uwagę, że możliwe jest wzajemne wsparcie między polskimi miastami w zakresie pomocy uchodźcom (art. 10 ust. 2 usg). Możliwe jest także wykorzystanie na te cele **0,5% rezerwy kryzysowej**, którą każde miasto ma w budżecie. - *Negocjujemy z rządem szybką zmianę przepisów w zakresie możliwości szybkiego wydatkowania środków (Pzp), a także przeznaczania ich bezpośrednio na pomoc uchodźcom (osobom z takim statusem)* – czytamy w komunikacie ZMP.

Już 25 lutego Krajowa Rada RIO ogłosiła swoje stanowisko w sprawie możliwości wydatkowania środków z rezerwy kryzysowej JST na cele związane z przyjmowaniem uchodźców przez społeczność lokalną. Z pisma wynika, że nie ma przeszkód prawnych w przeznaczaniu środków z tej rezerwy na cele, które ustawa o zarządzaniu kryzysowym definiuje ogólnie. KR RIO zwraca przy tym uwagę, że kwestię ewentualnych świadczeń kierowanych wprost do konkretnych osób regulują odrębne przepisy. Można jednak finansować liczne działania, jakie miasta zamierzają podejmować w ramach pomocy uchodźcom, rozumianej „grupowo” (punkty zamieszkania, wyżywienia, informacji, pomocy prawnej itp.)

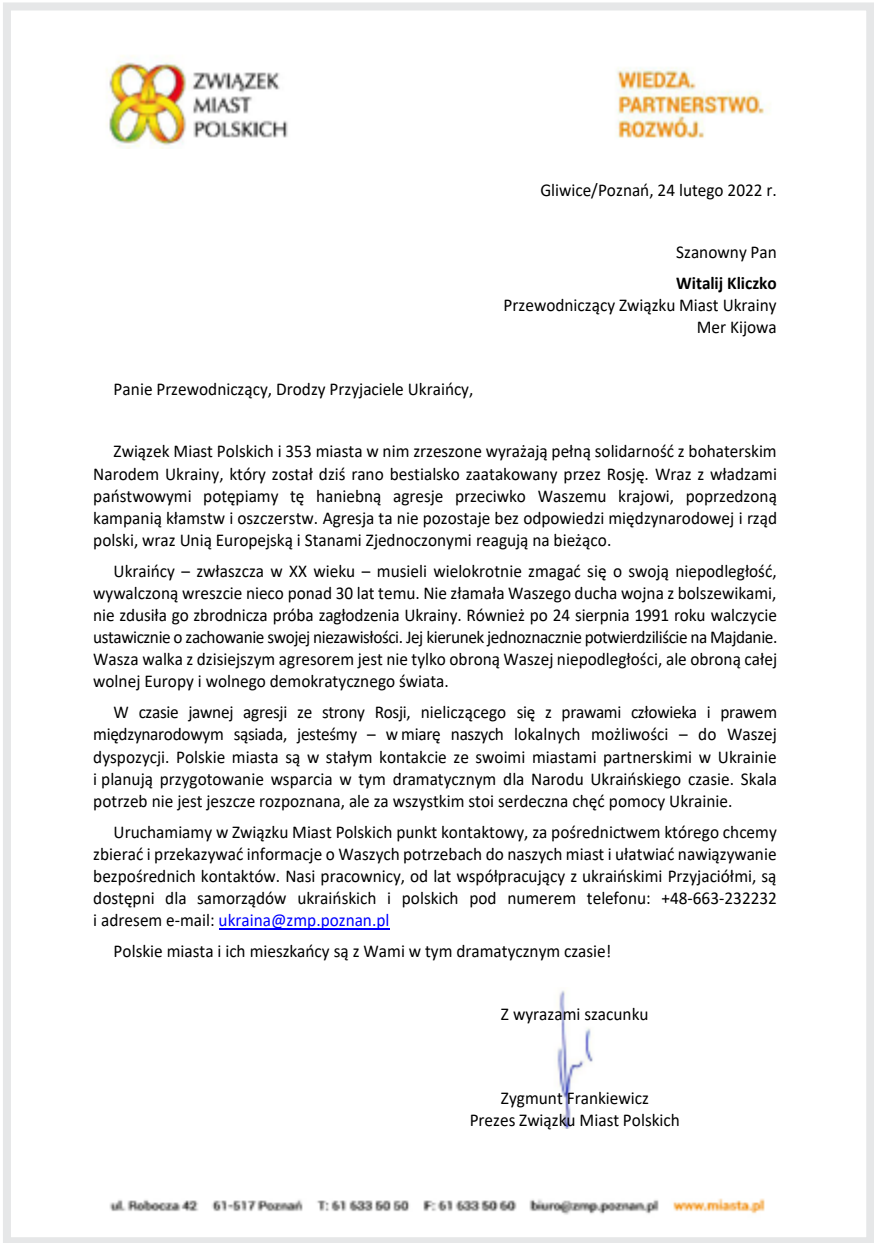
Warto podkreślić, że ustawa określa tylko minimalny poziom rezerwy kryzysowej, zatem nie ma przeszkód, by organ stanowiący ją zwiększył.

Deklaracje rządu na temat dotacji

27 lutego organizacje samorządowe miały już od rządu deklarację, że sfinansuje on realizację zadań związanych z przyjęciem uchodźców z Ukrainy w miastach, zapewne w dużej części **w formie zwrotu poniesionych kosztów**. Biuro ZMP sugeruje miastom i miejskim jednostkom organizacyjnym dokładne dokumentowanie prowadzonych działań. - *Sądzę, że ubieganie się o dotację (zapewne poprzez wojewodów) będzie związane z normalnymi formalnościami, które Państwo znacie najlepiej z Waszych dotychczasowych relacji a urzędami wojewódzkimi* – pisał w kolejnym komunikacie do miast dyrektor Porawski.

Jednocześnie informował, że przedstawiciele ZMP przedstawili stronie rządowej propozycję dodania nowego ustępu 3 w art. 10 usg, umożliwiającego JST, ich związkom i stowarzyszeniom udzielanie pomocy społecznościom lokalnym innych państw.

Po konsultacji z prawnikami Związek nie zaproponował żadnych zmian w procedurze zamówień publicznych. Istniejące przepisy (art. 214 Pzp) umożliwiają bowiem, że „zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności: ze względu na wyjątkową

sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia, a nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia.” Dyr. Porawski radzi jednocześnie, aby zachować rozsądną zapobiegliwość i dobrze opisywać zasadność zastosowania zamówienia z wolnej ręki.

Miasta wobec wojny

Wraz z postępującą eskalacją działań wojennych na Ukrainie pojawiały się konkretne inicjatywy samorządowców, dotyczące reagowania samorządów miast wobec agresji. Burmistrz Żywca, Antoni Szlagor, zaproponował kierowanie **wyrazów potępienia do ambasady rosyjskiej** w Polsce. Pojawiła się też propozycja, by nasze miasta, które mają umowy z miastami rosyjskimi, **wypo-**

wiadały lub zawieszały zawarte umowy. Ta propozycja jest jedną z możliwych form odpowiedzi na **apel**, jaki skierował do członków Rady Gmin i Regionów Europy – mer i obrońca Kijowa, Witalij Kliczko, Przewodniczący Związku Miast Ukrainy. - *W imieniu wszystkich społeczności ukraińskich, które pomimo zakrojonego na szeroką skalę naporu wojskowego Rosji, broniły tak fundamentalnych wartości europejskich, jak ludzkość, prawa człowieka, wolność i demokracja, prosimy Radę Gmin Europy i Regionów i ich członków, aby pomóc Ukrainie. Prosimy o przytęczenie się do nas w ochronie demokratycznego świata* – pisał.- *Dziś to Ukraina jest atakowana. Jutro Europa może być w niebezpieczeństwie. Mamy nadzieję, że wesprzecie Ukrainę!*

Więcej na temat działań ZMP oraz miast wobec wojny w Ukrainie **TUTAJ (epe)**

Z Komisji Wspólnej...

Wspólnie wobec wojny w Ukrainie

W związku z agresją Rosji na Ukrainę i koniecznością organizacji i koordynacji pomocy, której udzielają polskie instytucje rządowe i samorządowe, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, parafie i osoby prywatne, między 23 lutego a 4 marca odbyło się aż siedem spotkań Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Kiedy 23 lutego wiceminister Paweł Szefernaker zapowiadał, że w razie potrzeby zorganizuje specjalną wideokonferencję poświęconą Ukrainie nikt nie spodziewał się, że trzeba ją będzie zwołać już następnego dnia. W czwartek, 24 lutego o godz. 19.00 odbyło się specjalne posiedzenie KWRiST, poświęcone aktualnej sytuacji oraz działaniom rządu i JST wobec wojny w Ukrainie.

W spotkaniu ze stroną samorządową oprócz wiceministra Pawła Szefernakera wzięli udział: Marlena Małąg, minister rodziny i polityki społecznej oraz Stanisław Szwed, wiceszef tego resortu, Paweł Jabłoński, wiceminister spraw zagranicznych oraz Waldemar Kraska, wiceminister zdrowia, a także wojewodowie jako przedstawiciele rządu w terenie.

Wiceminister Szefernaker przekazał, że tego dnia jeszcze sytuacja na granicy polsko-ukraińskiej była spokojna, a ruch wjazdowy zwiększył się tylko nieznacznie. Kolejki na przejściach granicznych po stronie ukraińskiej wynikały z blokady systemu. Działo już 9 punktów recepcyjnych – po 4 przy przejściach granicznych w województwach: lubelskim i podkarpackim oraz w Przemyślu na dworcu kolejowym.

Pomoc koordynowana przez MSZ

Wiceminister spraw zagranicznych, **Paweł Jabłoński** informował o uruchomieniu infolinii Urzędu ds. Cudzoziemców +48 47 721 75 75, gdzie dostępne są informacje o pomocy dla uchodźców, a także skrzynki kontaktowej, na którą można zgłaszać propozycje pomocy oraz o lokalnych infoliniach we wszystkich województwach.

Praca, pomoc społeczna i medyczna

Minister **Marlena Małąg** zapowiedziała prace nad jak najszybszym uruchomieniem ścieżki zatrudniania uchodźców. Już 25 lutego odbyło się spotkanie ze służbami zatrudnienia w tej sprawie. Jednak ze wzglę-

du na napływ kobiet z dziećmi, konieczne jest zorganizowanie dla nich pomocy społecznej. Od początku wojny trwały więc prace nad otwarciem dla nich możliwości wsparcia - odbywały się spotkania z przedstawicielami samorządowych ośrodków pomocy społecznej.

Pomoc medyczna, której będą potrzebowali uchodźcy, zarówno ta udzielana w wyniku działań wojennych, jak i „zwykłe” porady medyczne, zostanie sfinansowana przez rząd – poinformował wiceminister zdrowia, **Waldemar Kraska**. Samorządowcy zapewniali o gotowości do przyjmowania do szpitali i leczenia uchodźców, domagali się jednak systemowego rozwiązania kwestii płatności, a także informacji, jak szpitale powinny się przygotowywać na przyjęcie rannych.

Apel o elastyczne rozwiązania

Sekretarz strony samorządowej, **Marek Wójcik** apelował o szybką nowelizację przepisów tak, by umożliwić samorządom

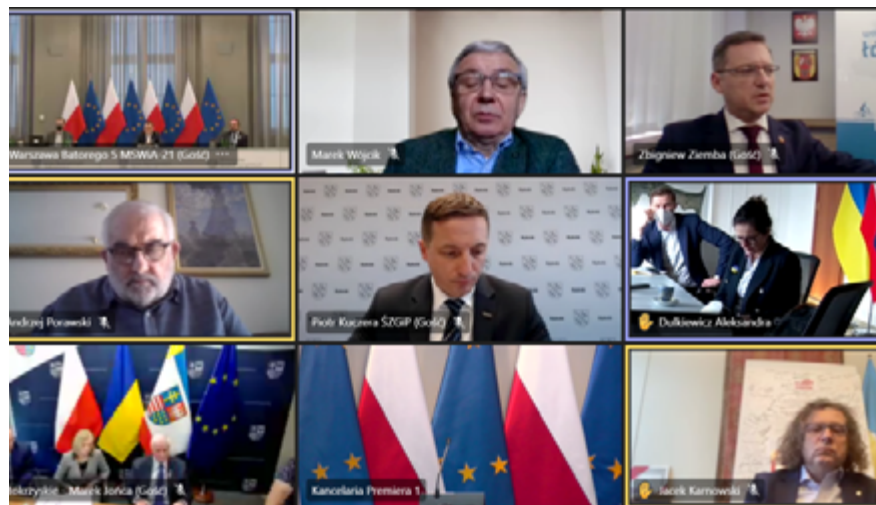
potencjału – powiedział prezydent Lublina, **Krzysztof Żuk**.

O tym, że Związek Miast Polskich podejmuje się koordynacji działań między miastami, których obciążenie pomocą uchodźcom może być nierówne, powiedział **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP. Jest to możliwe na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, który mówi, że JST mogą pomagać innym JST. Podobny przepis przydałby się w przypadku współpracy z administracją rządową.

Sobotnie posiedzenie KWRiST

Kwestie związane z organizacją pomocy humanitarnej i medycznej, a także przygotowaniem pomocy społecznej, rynku pracy oraz systemu edukacji dla uchodźców z Ukrainy omawiała KWRiST w sobotę 26 lutego.

Obecni na spotkaniu ministrowie podkreślali, że ogromna jest aktywność Polaków – samorządów, organizacji pozarząd-

elastyczne działanie i wykorzystanie środków na pomoc Ukraińcom.

Już 25 lutego przed południem było gotowe, wypracowane z RIO rozwiązanie dotyczące wydatkowania środków finansowych JST na pomoc uchodźcom.

- *Trudno przewidzieć, co wydarzy się w najbliższych dniach czy tygodniach. Stąd niezbędne jest stworzenie podstawy prawnej, w której możliwe będzie wsparcie przez nas działań wojewodów, rozwiązywanie problemów bytowych, jak zapewnienie miejsc dla uchodźców, żywienia, opieka medyczna (...) Samorząd chce być sprawnym partnerem dla rządu w wykorzystaniu*

dowych, parafii, przedsiębiorców i osób prywatnych - którzy w całym kraju podejmują oddolne inicjatywy, by pomagać Ukraińcom. W związku z tym potrzebny jest system organizowania tej pomocy tak, by była skuteczna i trafiała w odpowiednie miejsca. Trwają pilne prace nad projektem ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zwanej specustawą, która „ultrapilną” ścieżką zostanie skierowana do parlamentu. Swoje propozycje i uwagi przekazują do niego również przedstawiciele strony samorządowej.

Wiceminister spraw zagranicznych, Paweł Jabłoński poinformował o uruchomieniu strony pomagamukrainie.gov.pl, za pośrednictwem której będzie koordynowana pomoc. Mówiono o procedurach przygotowywania zbiorczych miejsc zbiorów w każdym województwie i transportowania zebranych towarów na Ukrainę. Transporty muszą być zbiorcze i odpowiednio przygotowane, by nie „zapchać” granicy małymi konwojami. Organizacją zajęła się Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych. Instrukcje zostały przekazane wszystkim JST. Strona rządowa zaapelowała, by polskie miasta, które mają ukraińskich partnerów nie wysyłały pomocy na własną rękę. Sprzeciwili się temu samorządowcy, którzy przez lata współpracowali z miastami partnerskimi po stronie ukraińskiej.

- *To są silne i bardzo w tej chwili żywe kontakty bieżące. Nasze miasta partnerskie ślą dramatyczne prośby o pomoc* – mówił prezydent Rzeszowa, **Konrad Fijołek**. Podobne informacje przekazali prezydent Rybnika, **Piotr Kuczera** i wiceprezydent Bydgoszczy, **Michał Szybel**.

Rząd nie zachęca do zrywania kontaktów czy zostawiania miast partnerskich bez pomocy, przeciwnie – należy te kontakty podtrzymywać i dopytywać o konkretne potrzeby danego miasta. Im więcej będzie informacji, tym łatwiej będzie organizować i zarządzać pomocą. Ważne, by informować o niej zarówno miasta ukraińskie, jak i wojewodów, którzy muszą centralnie koordynować transporty, aby nie utknęły na granicy, wyjaśniał wiceminister Szefernaker.

Świadczenia medyczne będą opłacone

Wiceminister zdrowia, Waldemar Kraska zapewnił z kolei, że – pomimo deklaracji lekarzy o bezpłatnym udzielaniu pomocy medycznej uchodźcom – świadczenia te będą opłacone przez Ministerstwo Zdrowia. Do Polski trafia w tej chwili dużo matek z dziećmi, jest im udzielana pomoc medyczna w ramach POZ-ów, na szpitalnych oddziałach ratunkowych, zapewniona opieka specjalistów, testy na koronawirusa. Aby uprościć procedurę ustalono, że świadczeniodawca w swoim systemie zaznaczy, że pomoc została udzielana uchodźcy z Ukrainy.

Specustawa i rozmowy z przedsiębiorcami

Minister Marlena Małąg poinformowała, że 28 lutego Rada Dialogu Społecznego ma wypracować przepisy umożliwiające przybywającym do Polski Ukraińcom szybkie podjęcie pracy i dostosowanie oferty do zmian na rynku pracy (do tej

pory mężczyźni stanowili aż 70% pracowników ukraińskich). Do Polski docierają przede wszystkim kobiety z dziećmi i osoby starsze.

Wszystkie zapisy dotyczące uchodźców będą zawarte w pilnie przygotowywanej specustawie, również pozwalające objąć uchodźców świadczeniami, takimi jak 500+. Ustalono, że koordynatorem prac dotyczących tego obszaru będzie **Jarosław Klimaszewski**, prezydent Białej.

Włączanie dzieci ukraińskich do systemu edukacji

Nauczanie dzieci uchodźców zostanie opłacone z budżetu państwa. Zostanie na ten cel uruchomiona specjalna rezerwa z budżetu państwa (inna niż ta przeznaczona na podwyżki dla nauczycieli), można już wykorzystywać rezerwę 0,5% subwencji oświatowej, mówił minister edukacji i nauki, **Przemysław Czarnek**.

Zasady przyjmowania dzieci do polskich szkół mają być jak najbardziej elastyczne. Zdecydowana większość z nich trafi do tzw. oddziałów przygotowawczych, gdzie powinny się uczyć przede wszystkim języka polskiego. Zatrudniani mogą być nauczyciele ukraińskojęzyczni i studenci jako pomoc nauczycielska. Rektorzy uczelni mają koordynować pomoc ze strony ukraińskich studentów, zatrudnianych jako pomoc nauczycielska i tłumacze. MEiN zobowiązało się stworzyć bazę osób władających językiem ukraińskim. Wiceminister **Dariusz Piontkowski** przypomniał, że w tym roku o 1/3 została zwiększona waga na tworzenie oddziałów przygotowawczych. Jest też możliwość zorganizowania zajęć wyrównawczych, jeśli okaże się, że trzeba niwelować różnice programowe. Każde dziecko przyjęte do polskiej szkoły może być objęte pomocą psychologa i pedagoga szkolnego, a w trudniejszych przypadkach – również specjalistów z poradni pedagogiczno-psychologicznych.

Wiceprezydent Lublina, **Mariusz Banach** apelował o zawieszenie niektórych przepisów prawa oświatowego, by móc sprawniej organizować pomoc, np. przenosić małe szkoły do większych, by móc umieszczać w tak uzyskanych budynkach uchodźców. Wiceprezydent Warszawy, **Renata Kaznowska** zgłosiła wniosek o zwiększenie liczebności oddziału przygotowawczego z 15 do 20 uczniów, co ułatwi ich organizację. Wiceprezydent Sopotu, **Magdalena Czarzyńska-Jachim** proponowała, by angażować psychologów i pedagogów, a także nauczycieli z Ukrainy, którzy mogliby od razu zapewnić

ukraińskim dzieciom opiekę, nawet świetlicową na pierwszym etapie.

Ustalono, że bieżącą koordynacją prac dotyczących kwestii oświatowych po stronie samorządowej zajmie się burmistrz Strumienia, **Anna Grygierek**.

Trzy spotkania KWRiST

Na 28 lutego zaplanowano aż 3 spotkania Komisji Wspólnej, poświęcone: pomocy humanitarnej dla Ukrainy, pomocy medycznej uchodźcom w Polsce, a także wyjaśnieniu wszelkich wątpliwości samorządowców w tym zakresie.

Wiceminister Paweł Szefernaker przekazał informację, że **wszystkie osoby, które od 24 lutego przekroczyły granice polsko-ukraińską (i mają w paszporcie pieczętątkę wjazdu do Polski) są traktowane jak uchodźcy wojenni i nie muszą się rejestrować w punktach recepcyjnych**. Są oni w systemie Straży Granicznej i na tej podstawie będą podejmowane działania w sprawie ich pobytu. Do punktów recepcyjnych winni trafiać tylko ci, którzy nie mają rodziny czy znajomych w naszym kraju i potrzebują pomocy.

Minister **Michał Dworczyk**, szef KPRM dokumentował opinie, jakoby rząd chciał wykluczać cenne inicjatywy oddolne w sprawie zapewnienia opieki Ukraińcom uciekającym przed wojną do Polski.

- *Cieszymy się z każdej aktywności samorządu, organizacji pozarządowych, parafii, przedsiębiorców czy osób prywatnych. Natomiast apelujemy, by pomoc wysyłana na Ukrainę – do kraju ogarniętego wojną, gdzie panuje chaos – była skoordynowana. By nie było sytuacji, że pomoc, wbrew intencjom przynosi więcej kłopotów niż pożytku* - wyjaśniał.

Apel wsparł **Michał Kuczmierowski**, prezes RARS. Dla strony ukraińskiej priorytetem w tej chwili jest wojna obronna, więc koordynowanie pomocy humanitarnej jest tam utrudnione.

Warto korzystać z internetowej strony: pomagamukrainie.gov.pl, która jest doskonała i usprawniana.

Pomoc medyczna

Podczas spotkania dotyczącego pomocy medycznej wiceminister zdrowia, Maciej Miłkowski oraz wiceprezes NFZ, Bernard Waśko informowali, że w specustawie znajdują się podstawy prawne do objęcia uchodźców opieką medyczną. Projekt miał trafić na „ultraszybką ścieżkę” legislacyjną i być gotowy 3 marca. Jednak tak się nie stało.

hh

POLSKIE MIASTA SOLIDARNE Z UKRAINĄ

HYMN UKRAINY ZAMIAST HEJNAŁÓW MIEJSKICH

3 marca w samo południe w kilku polskich miastach został odegrany ukraiński hymn państwowy. To symboliczny gest wsparcia w ramach ogólnopolskiej akcji #dlaNASZEJwolności.

Łącząc się w sercach z Narodem Ukraińskim inicjujemy jako **Sandomierz - Królewskie Miasto** Ogólnopolską Akcję #dlaNASZEJwolności – napisał burmistrz Sandomierza, Marcin Marzec.

Do akcji przyłączył się Kraków. 3 marca w samo południe z Wieży Mariackiej odegrany został hymn państwowy Ukrainy, a dopiero po nim zabrzmiał hejnał mariacki. Hymn Ukrainy 3 marca został równocześnie odegrany także z wieży Zamku Królewskiego w Warszawie oraz m.in. w Rzeszowie, Białymstoku, Sandomierzu i Płocku.

„Szcze ne wmerła Ukrajiny ni sława, ni wola” to pieśń powstała w 1863 roku, autorem słów jest etnograf i poeta Pawło Czubynski, muzykę zaś skomponował ksiądz Mychajło Werbycki. Po utworzeniu państwa ukraińskiego w 1917 roku pieśń stała się hymnem państwowym i ponownie, po odzyskaniu suwerenności, w 1992 roku.

ŁÓDŹ

Ewakuacja dzieci z domów dziecka w Ukrainie

Do Łodzi już 28 lutego trafiła pierwsza grupa ok. 35 dzieci oraz 7 opiekunów z placówki opiekuńczej z obwodu lwowskiego. Do Łodzi mają trafić kolejne dzieci z domów dziecka z objętej wojną Ukrainy.

Hanna Zdanowska, prezydent Łodzi powierzyła prezesowi Fundacji Happy Kids Aleksandrowi Kartasińskiemu pieczę nad koordynacją akcji ewakuacji dzieci z domów dziecka i pieczy zastępczej (rodziny zastępcze) w Ukrainie.

Pierwsza grupa ok. 35 dzieci oraz 7 opiekunów z placówki opiekuńczej z obwodu lwowskiego zamieszkała w Domu Dziecka przy ul. Aleksandrowskiej w Łodzi. Z dnia na dzień placówka przygotowała dla dzieci w wieku od roku do kilkunastu lat dwa piętra domu: pokoje dziecięce, salon, stołówkę z jadalnią.

Do Łodzi mają trafić kolejne dzieci z domów dziecka z objętej wojną Ukrainy, kierowane w porozumieniu z Departamentem Ochrony Praw Dziecka i Adopcji Ministerstwa Polityki Społecznej Ukrainy. Więcej informacji na temat ewakuacji dzieci oraz potrzebnej pomocy znajduje się na stronie **Fundacji Happy Kids**.

GDYNIA

Praktyczny poradnik dla uchodźców z Ukrainy

Uchodźcy z Ukrainy znajdują się w obcym kraju i muszą szybko odnaleźć się w nowym miejscu i dostosować do sytuacji. Potrzebują wsparcia, ale przede wszystkim informacji. Gdynia chce im w tym pomóc.

Obywatele Ukrainy potrzebują wielowymiarowego wsparcia oraz informacji, na jaką pomoc mogą liczyć. Dlatego UM Gdyni przygotował niezbędny informacyjny, dzięki któremu uchodźcy łatwiej odnajdą się w nowej sytuacji. Poradnik jest dostępny na stronie gdynia.pl w polskiej i ukraińskiej wersji językowej.

To niezbędny informacyjny, który podzielono na kilka działów. Można tam znaleźć informacje na temat legalnego pobytu w naszym kraju, a także dowiedzieć się, jak znaleźć pracę. Są również osobne rozdziały o gdyńskiej infolinii i miejskiej zbiorce najpotrzebniejszych rzeczy dla obywateli Ukrainy, bezpłatnych przejazdach kolejną i komunikacją miejską, poradach prawnych czy wsparciu medycznym i psychologicznym dla uchodźców. Zamieszczono tam również linki do przydatnych stron internetowych oraz ministrowiczek polsko-ukraiński.

Poradnik jest dostępny [na stronie gdynia.pl](#) w polskiej i ukraińskiej wersji językowej. **Więcej**

PRZEMYŚL

Szkodliwe fake newsy

Wśród mnóstwa informacji związanych z wojną w Ukrainie i napływem do Polski uchodźców, pojawiają się informacje, które najwyraźniej mają zdezorganizować pomoc i zniechęcić do pomocy uchodźcom.

W komunikacie na stronie Przemyśla czytamy:

Wraz z obywatelami Ukrainy, którzy uciekają przed wojną, do Polski napływają także osoby odbiegające wyglądem od przeciętnego mieszkańca sąsiadującego z nami kraju. To ich dotyczą pojawiające się ostatnio w sieci informacje o agresywnym zachowaniu, czy wręcz rozbojach. Te wiadomości są najwyraźniej celowo rozsiewane i powielane, ponieważ Policja nie potwierdza takich wydarzeń – brak jakichkolwiek zgłoszeń na ten temat.

Odbieramy te informacje jako typowe fake newsy, dezinformację wojenną, która ma ograniczyć pomoc dla uchodźców lub nastawić do nich mieszkańców Przemyśla.

PRZEMYŚL

Pół miliona zebrane dla miast partnerskich

Prezydent Miasta Przemyśla, Wojciech Bakun zebrał ponad pół miliona złotych na pomoc miastom partnerskim z Ukrainy. „Potrzeby terenów objętych wojną są jeszcze większe” – mówi prezydent.

– Z tym wszystkim sobie radzimy! Działamy, ale chcemy pomagać jeszcze bardziej – mówi prezydent – Pozostając w stałym kontakcie z naszymi miastami partnerskimi, na bieżąco analizujemy ich potrzeby i chcielibyśmy sprostować wszystkim ich potrzebom, tak, aby jeszcze tam na miejscu udzielana była pomoc osobom, które z różnych względów nie chcą lub nie mogą opuścić swoich domów – tłumaczy.

Cel zbiórki to okrągły milion. Zebrane środki zostaną przeznaczone na lekarstwa, żywność, agregaty prądotwórcze i inne. Potrzebne są też samochody do przewozu osób, również przystosowane do osób z niepełnosprawnościami.

– Kwota, którą chcemy zebrać jest ogromna, ale potrzeby terenów objętych wojną są jeszcze większe. Pomóżmy naszym sąsiadom tam na miejscu, zanim miliony osób będą zmuszone do opuszczenia swoich domów! Nie bądźmy obojętni! – apeluje w opisie zbiórki prezydent Przemyśla.

ZABRZE I ESSEN

Wspólnie dla Równego

Essen i Zabrze to partnerskie miasta. Nadburmistrz Essen Thomasem Kufem zaproponował wsparcie pomocy Zabrze dla ukraińskich przyjaciół z partnerskiego miasta Zabrze – Równego.

Prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik wzięła udział w wideokonferencji z nadburmistrzem Essen Thomasem Kufem, który zaproponował wsparcie pomocy dla ukraińskich przyjaciół.

– Przychodzi się nam zmierzyć z rzeczywistością i światem, jakiego nie było wcześniej. Jeszcze ponad tydzień temu, gdy w przededniu wybuchu wojny rozmawialiśmy z naszymi partnerami z miasta Równa na Ukrainie, podziwialiśmy spokój i opanowanie naszych przyjaciół, ale w oczywisty sposób wyczuwane już wtedy było ogromne napięcie. Przede wszystkim Ukraińcy, ale też my, musimy teraz jak bracia bronić demokratycznego świata i stawiać czoła wyzwaniom obecnej sytuacji. To czas wyrażania solidarności, ale i konkretnych działań – stwierdziła podczas konferencji prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

W mieście partnerskim w Ukrainie aktualnie brakuje m.in. środków opatrunkowych,

leków przeciwbólowych i przeciwgorączkowych, noszy oraz apteczek pierwszej pomocy.

W najbliższym czasie Zabrze podejmie także współpracę z innymi miastami partnerskimi, aby kompleksowo wspomóc szpital w Równem, do którego cały czas trafiają ofiary trwającego konfliktu zbrojnego.

Więcej

ZABRZE

Samorząd Miasta solidarny z walczącą Ukrainą

Rada Miasta Zabrze jednogłośnie przyjęła zaproponowaną przez prezydenta Zabrze Małgorzatę Mańkę-Szulik rezolucję. – **Sprzeciw wobec barbarzyńskiej agresji uniemożliwia nam utrzymywanie stosunków partnerskich z miastem Kaliningrad w Rosji. W tej sprawie również przyjęto stosowną uchwałę podczas sesji** – dodaje prezydent Zabrze.

„W trosce o uchodźców przygotowaliśmy miejsca zakwaterowania, wyżywienie oraz pomoc socjalną i psychologiczną. Pozostając w stałym kontakcie z rządowymi służbami antykrzysowymi, koordynowanymi przez Wojewodę Śląskiego, reagujemy na zmiany sytuacji. Apelujemy jednocześnie do firm, instytucji i wszystkich mieszkańców naszego miasta o otwartość na potrzeby Ukraińców szukających schronienia przed rosyjską inwazją na ich Ojczyznę, a także o życzliwość wobec obywateli tego kraju przebywających w Polsce. Wierzimy, że naród rosyjski jest przeciwny wojnie stanowiącej zagrożenie dla pokoju w Europie i świecie, a zarazem będącej największym aktem agresji od czasów zakończenia II wojny światowej” – czytamy w dokumencie.

GDAŃSK

Raport z oblężonego miasta partnerskiego

Mariupol krwawi, ale walczy i nie podaje się. Na oficjalnym portalu informacyjnym Gdańska można obejrzeć wstrząsające materiały z Mariupola – miasta partnerskiego stolicy Pomorza.

Dzisiaj w szpitalu zmarła 3,5-letnia Ewa Dejnego, raniona przez Rosjan.(...) Jej babcia została ciężko ranna. Co poza tym? Po prostu wojna: ostrzał artyleryjski, utarczki z dywersantami, syreny i zbieganie do schronów, heroiczne wysiłki władz samorządowych, aby utrzymać najważniejsze funkcje półmilionowego miasta - relacjonuje na swoim profilu FB Janusz Marszałec, zastępca dyrektora Muzeum Gdańska, który na bieżąco śledzi sytuację w Mariupolu.

– To nasze miasto partnerskie, współpracując z Gdańskiem od lat, mamy tam przyjaciół,

znajomych. Wiadomości o Mariupolu słabo się przebijają, nie tak jak z Kijowa czy Charkowa, ale skala nieszczęść mieszkańców jest ogromna - tak Janusz Marszałec tłumaczy swoją inicjatywę relacjonowania sytuacji z miasta partnerskiego Gdańska. – **Korzystam z ogólnodostępnych wiadomości, mam też informacje od znajomych z Mariupola, coraz bardziej nielicznych, bo wielu musiało się ewakuować. Porządkuję je, weryfikuję i zamieszczam te informacje, bo to też forma pomocy naszym przyjaciółom.**

Mariupol, miasto leżące nad Morzem Azowskim w Obwodzie Donieckim w Ukrainie łączy z Gdańskiem podobna licz-

ba mieszkańców, położenie na morzem i portowy charakter. Kontakty obu miast były bardzo intensywne, a zapoczątkował je w 2014 roku prezydent Paweł Adamowicz.

Od tej pory przedstawiciele samorządu Mariupola wielokrotnie odwiedzali Gdańsk, przyglądali się, jak funkcjonuje gdański samorząd, jak wygląda współpraca m.in. z Radą Miasta Gdańska, w jaki sposób zarządzane są szkoły i duże obiekty sportowo-widowiskowe, jak Gdańsk przyciąga inwestorów, itp.

ba mieszkańców, położenie na morzem i portowy charakter. Kontakty obu miast były bardzo intensywne, a zapoczątkował je w 2014 roku prezydent Paweł Adamowicz. Od tej pory przedstawiciele samorządu Mariupola wielokrotnie odwiedzali Gdańsk, przyglądali się, jak funkcjonuje gdański samorząd, jak wygląda współpraca m.in. z Radą Miasta Gdańska, w jaki sposób zarządzane są szkoły i duże obiekty sportowo-widowiskowe, jak Gdańsk przyciąga inwestorów, itp.

LUBLIN

Miasto poszukuje pracodawców dla obywateli Ukrainy

Miasto Lublin zbiera informacje na temat możliwości zatrudnienia obywateli Ukrainy w firmach prowadzących działalność gospodarczą w mieście lub w województwie lubelskim.

– Obywatele Ukrainy, którzy szukają schronienia w naszym mieście, oprócz pomocy medycznej, rzeczowej czy transportowej, muszą mieć dostęp do rzetelnych informacji, a zgromadzone w jednym miejscu oferty pracy dadzą taką możliwość. Dlatego zachęcam wszystkie firmy z Lublina, ale również z województwa lubelskiego o przekazywanie informacji o możliwościach zatrudnienia naszym ukraińskim sąsiadów. To kolejna forma

PIŁA

List do mieszkańców Kronsztadu i Dmitrowa

W liście prezydent Piły zaapelował o wywieranie nacisków na rosyjski rząd i Władymira Putina, by przerwał agresję i wycofali armię rosyjską z terytorium państwa ukraińskiego. Oświadczenie w sprawie agresji Federacji Rosyjskiej jednogłośnie przyjęła również Rada Miasta Piły.

List Prezydenta Miasta Piły do przedstawicieli Kronsztadu i Dmitrowa

„W imieniu mieszkańców Piły pragnę Panu i wszystkim mieszkańcom Kronsztadu/Dmitrowa przekazać nasze oburzenie i głęboki sprzeciw wobec wrogiego, bezpodstawnego i zbrodnictwa ataku wojsk Federacji Rosyjskiej na niepodległą Ukrainę. Agresja jest tym bardziej szokująca, że została dokonana na naszego wspólnego sąsiada” - czytamy w liście.

„My, mieszkańcy Piły będziemy wspierać Ukraińców w ich słusznej sprawie. Ale wierzymy, że ludzi dobrej woli w Pana ojczyźnie i mieście jest więcej i wspólnymi siłami doprowadzimy do wycofania się wojsk rosyjskich z Ukrainy. Proszę, aby i Pan wspólnie z mieszkańcami Kronsztadu/Dmitrowa dał wyraz swojemu człowieczeństwu i podjął wszelkie możliwe działania, by ta bezsensowna, okrutna napaść się zakończyła.”

POLSKIE MIASTA SOLIDARNE Z UKRAINĄ

ZIELONA GÓRA
Koniec współpracy z białoruskim Witebskiem

Prezydent Zielonej Góry zapowiedział 1 marca koniec współpracy z białoruskim Witebskiem – partnerskim miastem Zielonej Góry.

To definitywny koniec współpracy z Witebskiem – partnerskim miastem Zielonej Góry. Nie widzę opcji, by utrzymywać jakiegokolwiek partnerskie stosunki z kimś, kto uczestniczy w zbrodni Putina. I tak wykazaliśmy się dużą cierpliwością. Liczę, że jeszcze dziś rada miasta podpisze oświadczenie o zerwaniu współpracy.

Witebsk zniknie również z czterech tablic, które na terenie miasta przypominają o naszych zagranicznych partnerach. Przyszedł czas, by zrewidować tę listę. W miejscu Witebska pojawi się gruzińskie Batumi. Zielona Góra partnerowała jeszcze niewielkiemu białoruskiemu miasteczku Głębokie. Z nim również zrywamy współpracę. Nie można być blisko, przyjaźnić się z kimś kto wspólnie z Putinem morduje naród Ukraiński.

Historia współpracy Zielonej Góry i Witebska pamięta jeszcze PRL. W obliczu ataku Rosji na Ukrainę, zacieśniamy stosunki z Iwano-Frankowskiem, naszym partnerskim miastem w Ukrainie. Jesteśmy w stałym kontakcie. Mieszkańcy mogą liczyć na nasze wsparcie.

PŁOCK, KRAKÓW

Zawieszenie współpracy z miastami z Rosji i Białorusi

Kolejne polskie miasta zawieszają lub zrywają współpracę partnerską, jaką łączyły je z miastami na Białorusi i w Rosji.

Radni Krakowa zdecydowali o końcu współpracy z Moskwą i Sankt Petersburgiem

Podczas sesji 2 marca Rada Miasta Krakowa uchwaliła rezolucję dotyczącą stanowczego sprzeciwu wobec aktu agresji Rosji w Ukrainie. Jednogłośnie zdecydowano również o zakończeniu współpracy Krakowa z rosyjskimi miastami partnerskimi – Moskwą i Sankt Petersburgiem.

„Kategorycznie potępiając zbrojny akt agresji Rosji wobec Ukrainy, przyjęto uchwałę o zerwaniu relacji partnerskich z Moskwą i Sankt Petersburgiem. Należy podkreślić, że program współpracy między Moskwą i Krakowem zakończył się w 2013 roku i od tego czasu współpraca praktycznie nie istnieje. Z kolei bezterminowa umowa o partnerstwie Krakowa i Sankt Petersburga w ostatnich latach jest mało intensywna”.

Płock zawiesza współpracę z miastami partnerskimi

Na znak protestu wobec agresji Rosji i jej białoruskiego sojusznika na Ukrainę, prezydent Płocka Andrzej Nowakowski podjął decyzję o zawieszeniu porozumienia o współpracy partnerskiej Płocka z rosyjskim Mytiszczi i Nowopołockiem na Białorusi.

Fot. nowy.plock.eu

Całym sercem jesteśmy z Ukraińcami, którzy niezłomnie, bohatersko i ofiarnie bronią swojej Ojczyzny. Chwała Ukrainie! Слава Україні!

WARSZAWA
Pomoc dla uchodźców

Punkty informacyjne, specjalna infolinia, setki wolontariuszy - Warszawa pomaga ukraińskim uchodźcom. Od pierwszych godzin agresji Rosji działały tymczasowe miejsca noclegowe. Miejska komunikacja jest dla obywateli Ukrainy darmowa.

Warszawska uruchomiła kilka infolinii dla obywateli Ukrainy. Na terenie miasta, szczególnie przy dworcach działają punkty informacyjne.

- Miasto nieustannie monitoruje sytuację związaną z napływającymi grupami uchodźców. Robimy wszystko, co w naszej mocy, żeby nikt nie został bez opieki. Chcemy rzeczywiście im pomóc – zapewnić dach nad głową, spokój i bezpieczeństwo. Większość ludzi przyjeżdża tutaj do przyjaciół, znajomych, ale zdarza się, że ich nie mają, wtedy szukamy im noclegu. Udzielamy im także pomocy psychologicznej.

nej. Wielkie podziękowania, bo warszawiacy i warszawianki stanęli na wysokości zadania – mówił prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski.

Obywatele Ukrainy mogą korzystać z miejskiej komunikacji bezpłatnie po okazaniu dowolnego dokumentu. Wszystkie autobusy i tramwaje jeżdżą udekorowane małymi flagami w barwach ukraińskich i stołecznych.

W specjalistycznej poradni psychologiczno-pedagogicznej TOP (na Ochocie przy Raszyńskiej 8/10) powstało Psychologiczne Centrum Wsparcia. Specjaliści z tej poradni od lat pracują z cudzoziemcami i są przygotowani, żeby zapewnić wsparcie psychologiczno-pedagogiczne zarówno dzieciom, młodzieży, jak i dorosłym.

- Wsparcie psychologiczne w tej tragicznej sytuacji, szczególnie dla dzieci i młodzieży, jest niesamowicie ważne. I to również zapewnimy osobom uciekającym przed wojną, która toczy się za naszą wschodnią granicą – mówił prezydent Rafał Trzaskowski.

Więcej

CIECHANÓW

Transport materiałów medycznych dla Chmielnickiego

Ratusz w Ciechanowie zaledwie w 17 godzin zorganizował zbiórkę pomocy humanitarnej oraz dostarczył zebrane rzeczy do partnerskiego miasta Chmielnicki w Ukrainie.

24 lutego mer Chmielnickiego zwrócił się do prezydenta Ciechanowa o dostarczenie materiałów medycznych. W odpowiedzi na apel mieszkańcy miasta, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe przekazali łącznie ponad 35 tys. sztuk materiałów medycznych.

- Mer zwrócił się do mnie o pilną, niezbędną pomoc dla mieszkańców jego miasta. To moment, kiedy słowa i deklaracje nie wystarczą, a potrzebne są konkretne materiały do ratowania życia ludzi. Zareragowaliśmy błyskawicznie, przyłączyła się nadspodziewanie duża liczba mieszkańców, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe. Dziękuję wszystkim. Jestem dumny z takiego Ciechanowa – powiedział prezydent Krzysztof Kosiński. W odpowiedzi na liczne zgłoszenia ciechanowian, deklarujących pomoc dla uchodźców i mieszkańców objętej wojną Ukrainy, ratusz uruchomił infolinię dla osób, które chcą zapewnić zakwaterowanie, świadczących bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, pedagogiczną, medyczną, tłumaczy czy zainteresowanych przekazaniem pomocy materialnej. Stworzona baza informacyjna będzie

umożliwiała bezzwłoczne kierowanie konkretnej pomocy dla potrzebujących. Samorząd tworzy bazę danych, służącą kierowaniu konkretnej pomocy do mieszkańców Ukrainy, w tym w szczególności miasta partnerskiego Ciechanowa – Chmielnickiego. W przypadku kolejnych apelów o wsparcie lub przybycia uchodźców do Ciechanowa, zebrane dane pozwolą na udzielenie natychmiastowej i realnej pomocy.

Więcej

HRUBIESZÓW

Na pomoc uchodźcom

Solidarni z Ukrainą! Szczególnie my, miasto partnerskie z Sokalem, Włodzimierzem Wołyńskim i Kamieńcem Podolskim, nie możemy pozostać obojętni na wieści płynące ze wschodu. Jesteśmy z Wami!

Rada Miejska w Hrubieszowie wyraziła solidarność z Ukrainą w związku z agresją Rosji i pogwałceniem zasady suwerenności oraz prawa do samostanowienia narodów zgodnie z wartościami cywilizacji zachodniej.

Na terenie Hrubieszowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji został uruchomiony Punkt Pomocowy dla obywateli Ukrainy. W Punkcie Pomocowym w HOSiR uchodźcy mogą się zatrzymać, wypić ciepłą herbatę, zjeść suchy prowiant, skorzystać z toalety i przenocować. W punkcie dyżurują tłumacze języka ukraińskiego i angielskiego. W związku ze zgłaszanymi potrzebami Urząd Miasta Hrubieszów udostępnił telefon i e-mail kontaktowy dla tych, którzy chcieliby przyjąć uchodźców pod swój dach: Miasto prowadzi też bazę wolontariuszy dla osób, które chcą pomóc.

JELENIA GÓRA

Pomoc dla zaprzyjaźnionego miasta na Ukrainie

Jako Miasto będziemy pomagać Ukraińcom, których spotyka tragedia wojny – napisał prezydent Jeleniej Góry. W pierwszej kolejności wsparcie trafiło do Siewierodoniecka w obwodzie ługańskim.

Jerzy Łuźniak- Prezydent Miasta Jeleniej Góry napisał na Facebooku: (...) W tak nieprawdopodobnie trudnej sytuacji będziemy, jako kraj, ale też jako Miasto pomagać Ukraińcom, których spotyka tragedia wojny. Będziemy pomagać także dlatego, że setki tysięcy Ukraińców w Polsce pracują w naszych firmach, wspierając naszą, polską gospodarkę.

Grupa osób z zaprzyjaźnionego z Jelenią Górą Siewierodoniecka w obwodzie ługańskim, będącej dziś na pierwszej linii frontu zwróciła się do nas z pytaniem, czy będziemy mogli przyjąć kilkadziesiąt osób na czas ostrego zbrojnego konfliktu w tamtym obszarze. Wskazy-

wano głównie osoby z „kartą Polaka”, mające rodzinne związki z Polską.

Nie ma i nie może być innej odpowiedzi, niż „tak”. I nie ma decydującego znaczenia, czy mają oni polskie korzenie, czy też nie mają uwiarygodnionych urzędowo dokumentów potwierdzających te związki. W okresie wojny, gdy na mieszkalne domy spadają rakiety, a czołgi mogą rozjeżdżać dobytek ludzi, których życie jest zagrożone, ważny jest po prostu – Człowiek.

Więcej

GDAŃSK

Gotowy na przyjęcie uchodźców z Ukrainy

Ponad 600 obywateli Ukrainy, jeśli zajdzie taka potrzeba, będzie mogło znaleźć schronienie i opiekę w Gdańsku – ogłoszono władze Gdańska w dniu agresji Rosji na Ukrainę. Miasto wskazało cztery obiekty, w których możliwe będzie zakwaterowanie cudzoziemców.

Kilka tygodni temu przy prezydent Gdańska powstała grupa robocza ds. sytuacji na Ukrainie.

Miasto przyszykowało 646 miejsc noclegowych dla uchodźców. Hostele, hotele, zarówno miejskie, ale i prywatne zostały już oficjalnie zgłoszone do urzędu wojewódzkiego. Specjalny zespół roboczy pracuje także nad zasadami przyjęcia i wsparcia obywateli Ukrainy w związku z kryzysem. W marcu odbędą się szkoleniu dla wolontariuszy, którzy zadeklarowali gotowość do pomocy ewentualnym uchodźcom.

- W 2022 roku Gdańsk jest Europejską Stolicą Wolontariatu, dlatego także przygotowujemy szkolenia dla tych, którzy chcieliby wesprzeć potencjalnych uchodźców, którzy mogliby trafić do Gdańska – mówi prezydent Aleksandra Dulkiewicz. - Spotkam się także z Gdańską Radą Imigrantek i Imigrantów, wraz ze specjalnym zespołem roboczym, aby porozmawiać o tym, co jeszcze możemy przygotować i jakie działania społeczne możemy przeprowadzić jako samorząd.

Więcej

OSTRÓW WIELKOPOLSKI

Wsparcie dla społeczności ukraińskiej

Zapewnienie o wsparciu i pomocy przekazała rano 24 lutego zamieszkującym w Ostrowie Wielkopolskim Ukraińcom prezydent miasta Beata Klimek.

W odpowiedzi na apel Związku Miast Polskich Ostrów Wielkopolski wyraził swoją solidarność dla Ukrainy podświetlając od 23 lutego budynek Areny Ostrów w kolorach żółtym i niebieskim.

Rano w dniu agresji Rosji na Ukrainę, prezydent miasta Beata Klimek zapew-

niła społeczność ukraińską mieszkającą w Ostrowie (wg danych około 370 osób) o wsparciu i pomocy.

„Społeczność ukraińska to największa mniejszość cudzoziemców w Ostrowie Wielkopolskim licząca ponad 300 osób. To ludzie, którzy wybrali nasze miasto, by tu mieszkać, pracować, uczyć się... po prostu tu żyć. To także najliczniej reprezentowana grupa w powiecie ostrowskim i na południu Wielkopolski. Dziś, w obliczu tych wydarzeń, pragnę zapewnić Was, że możecie liczyć na nasze wsparcie i pomoc. Nie jesteście sami. Jesteśmy całym sercem z Ukrainą i z niepokojem śledzimy sytuację za naszą wschodnią granicą.

RYBNIK

Na pomoc Ukrainie

Środki pierwszej pomocy, wyposażenie osobiste i sprzęt techniczny dla jednostek Obrony Cywilnej o wartości do 100.000,00 zł przekazał Rybnik partnerskiemu miastu Iwano – Frankiwska na Ukrainie.

- Jesteśmy myślami z naszymi miastami partnerskimi Iwano-Frankiwskiem i Borem. Sen imperatora o rozwijaniu cesarstwa stał się realny. Wbrew Europie. Bez myślenia o ludiach, którzy mają rodziny, dzieci, bliskich, swoje plany i marzenia. Solidarni z Ukrainą! - mówił Piotr Kuczera, prezydent Rybnika przedstawiając radnym na sesji uchwałę o pomocy rzeczowej dla partnerskiego miasta w Ukrainie.

Dodatkowo na sesji została przyjęta uchwała wyrażająca solidarność miasta Rybnika z Ukrainą. Na rybnickim rynku w geście solidarności zawisły flagi Ukrainy. Miasto przygotowało obszerną informację dla mieszkańców na temat tego, jak mogą oni zaangażować się w pomoc Ukrainie. Zachęca do udziału w wolontariacie oraz do przygotowywania „Rybnickiej Paczki dla Ukrainy”.

Rybnicka Rada Kobiet uruchomiła całonocny telefon, pod którym mieszkańcy mogą uzyskać dodatkowe informacje lub przekazać wiedzę o osobach z Ukrainy, które chcą przyjechać do Rybnika.

Miasto partnerskie Rybnika - Bar wystąpiło list z prośbą o pomoc. Miasto Rybnik zorganizowało zakup agregatu prądotwórczego na potrzeby mieszkańców Baru.

Władze Rybnika stworzyły bazę 271 miejsc noclegowych dla uchodźców z Ukrainy, m.in. w Hotelu Arena, Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii, Miejskim Domu Pomocy Społecznej, Domu Dziecka

(epe)

Na podstawie stron internetowych miast.

Z Zarządu ZMP w Poznaniu

Nadregulacje, które ograniczają partycypację społeczną

Podczas posiedzenia w Poznaniu 18 lutego br. członkowie Zarządu ZMP podsumowali działalność ZMP w ubiegłym roku, wskazując na postępującą centralizację kraju.

Prezydenci i burmistrzowie zasiadający w Zarządzie Związku pozytywnie zaopiniowali, choć z uwagami, komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, który dotyczy budżetów obywatelskich.

Proponowana zmiana uwalnia podział środków w ramach budżetu obywatelskiego i pozwala gminom, które nie mają jednostek pomocniczych, dzielić pulę na inne obszary. Nadal jednak zablokowana jest możliwość „tematycznego” podziału tych środków. Samorządowcy z miast wskazywali, że deregulacja to dobry kierunek, ale wprowadzone zmiany są ciągle niedostateczne. Do Związku napływa wiele sygnałów, że obecny stan prawny, usztywniający i nadregulujący procedury budżetów obywatelskich, powoduje wycofywanie się coraz większej liczby JST z tej formy włączania obywateli.

Warto przypomnieć, że przepisy o budżecie obywatelskim wprowadzono w życie ustawą z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych. Od początku budziły one wiele wątpliwości, szczególnie wśród osób na co dzień zajmujących się wdrażaniem budżetów obywatelskich. Podejmowane liczne próby ich zmiany - przez m.in. Związek Miast Polskich, Unię Metropolii Polskich, Forum Praktyków Partycypacji - już w chwili ich uchwalenia oraz przez ostatnie 4 lata, okazały się nieskuteczne. Badania w ramach „Barometru budżetu obywatelskiego. Edycja 2020” opracowane i przygotowane przez Obserwatorium Polityki Miejskiej w Instytucie Rozwoju Miast i Regionów oraz wymiana doświadczeń między samorządami i aktywistami pokazują, że są one wadliwe, a na pewno nie przyczyniają się do rozwoju partycypacji i dialogu. Członkowie Zarządu w trakcie spotkania w Poznaniu

przywołali swoje **stanowisko** w tej sprawie, w którym proponowali, że to rada gminy w uchwale, w kwestii formy konsultacji, może określić ich zasięg terytorialny i zakres podmiotowy oraz sposób uwzględnienia ich wyniku w procedurze uchwalania budżetu gminy. Podkreślali, że im mniej regulacji, tym dla budżetu obywatelskiego lepiej.

W poczet miast członkowskich przyjęto ponownie (po 3 latach nieobecności) Kartuzy jako 353. miasto. Wcześniej przez 22 lata pozostawały aktywnym członkiem ZMP. Równocześnie została zaakceptowana uchwała w sprawie wystąpienia z ZMP Boguchwały.

Fot. J. Proniewicz

Przeciwko ingerencji i odpowiedzialności zbiorowej

Zdecydowanie i po raz kolejny negatywnie członkowie Zarządu Związku zaopiniowali nową wersję projektu ustawy o zmianie ustawy - **Prawo wodne**, którą przygotowało Ministerstwo Infrastruktury. Zaproponowane zmiany w przepisach ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków m.in. dotyczące wyposażenia organu regulacyjnego w prawo do opiniowania wieloletniego planu rozwoju i modernizacji stanowi nieuprawnioną, nieuzasadnioną i nadmierną ingerencję w kompetencje JST.

Zarząd ZMP krytycznie odniósł się też do zapisów, że w aglomeracji, którą często tworzy kilka gmin, gmina wiodąca ponosi odpowiedzialność i skutki finansowe za

niepodłączonych do sieci mieszkańców w gminach współtworzących aglomerację.

Nieadekwatne kary

W opinii przedstawicieli miast, zmiany w nowelizacji ustawy Prawo wodne dotyczące nakładania na gminy administracyjnych kar pieniężnych w związku z niedostosowaniem aglomeracji do wymogów wynikających z przepisów dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych są nieakceptowalne i zasługują na odrzuceniu.

Gminy realizują ogromne programy inwestycyjne w zakresie rozbudowy sieci, ale nie osiągają zamierzeń środowiskowych, dlatego że niektórzy mieszkańcy nie chcą podłączyć się do kanalizacji. Kara 200 zł za każdą równoważną liczbę mieszkańców ładunku zanieczyszczeń

z obszaru aglomeracji jest nie do zaakceptowania. Nie jest problemem wydanie decyzji administracyjnych nakazujących podłączenie do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, tylko egzekucja takich decyzji. Różne mogą być jednak powody niepodłączenia danej nieruchomości do kanalizacji. Jak mówili reprezentanci miast, zamieszkują je często osoby starsze, samotne, niezamożne, często chore, dla których wydatek rzędu 15-20 tys. (bo takie są aktualne koszty przyłączy) jest nieosiągalny. Karząc gminę, karze się również jej mieszkańców, którzy podłączyli się do kanalizacji.

Natomiast za niewykonywanie kontroli częstotliwości pozbywania się nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości zostały przewidziane dla gmin administracyjne kary pieniężne w wysokości od 10 do 50 tys. złotych. W praktyce trudno

będzie uniknąć tych kar, gdyż prowadzenie pełnych działań kontrolnych wymagałoby znacznego zwiększenia wydatków na ten cel (etaty, systemy informatyczne). Samorządowcy wskazywali, że przez zawyżone wskaźniki kary będą dużo wyższe. W roku 2028 nawet 300 aglomeracji wciąż nie spełni zakładanych warunków.

Dziki i parki narodowe

W kwestii projektu o zmianie ustawy - **Prawo łowieckie** (PiS), który reguluje łukę, powstała w wyniku braku nowego podziału na obwody łowieckie (dla tych województw, gdzie sejmik wojewódzki ich nie przyjął uchwałą), Zarząd pozytywnie odniósł się do zmiany i powtórzył **stanowisko Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego ZMP**. Członkowie jej już w maju ubiegłego roku zwracali uwagę na istniejące luki w przepisach prawa i trudności w interpretacji obowiązków, jakie obciążają gminy w związku z koniecznością utrzymania porządku publicznego i bezpieczeństwa oraz ochrony mieszkańców przed zagrożeniami, jakie powoduje wchodzenie dzikich zwierząt na tereny miast. Konieczne jest skonkretyzowanie przepisów, co pozwoliłoby na przyznanie stosowanych kompetencji i odpowiedzialności do wykonywania poszczególnych działań oraz ich finansowania.

Zarząd ZMP zdecydował o przekazaniu uwag z miast do MKiŚ odnośnie projektu **rozporządzenia ws. oceny występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska w przypadku zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz projektu ustawy o parkach narodowych**. Jeśli chodzi o ten ostatni projekt, taka zachowawcza decyzja zapadła dlatego, że na początku marca pojawi się nowa wersja projektu, do której będzie mógł się odnieść jeszcze raz Zarząd. Na razie przedstawiciele miast zwracali uwagę, że to kolejna regulacja, która wprowadza wiele kontrowersyjnych rozwiązań i wpisuje się w groźny trend centralizacji państwa. Skupienie odpowiedzialności za nadzór nad parkami narodowymi w „jednym ręku” (Dyrektora Polskich Parków Narodowych) powoduje utratę dotychczasowej tożsamości i autonomii działania poszczególnych dyrektorów parków narodowych, którzy najlepiej znają specyfikę i problemy administrowanych przez siebie obszarów chronionych, szczególnie w zakresie współpracy z lokalną społecznością, a także organizacjami pozarządowymi.

W obronie mniejszości narodowych

Negatywną opinię Zarządu Związku uzyskał projekt **rozporządzenia MEiN ws.**

sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla JST w roku 2022.

To dokument ukazujący się co roku, który opisuje sposób starania się o środki z rezerwy subwencji oświatowej. Zarząd sprzeciwia się m.in. zmniejszeniu części oświatowej subwencji ogólnej przewidzianej na dodatkową naukę języka przez uczniów należących do mniejszości narodowych (niemieckich, kaszubskich itp.). Jak zauważa Rzecznik Praw

Gminy „obwarzankowe” i wycinki lasów do regulacji

Tomasz Andrakiewicz, prezydent Elku zgłosił propozycję uregulowania systemowego **kwestii gmin obwarzankowych**. Otaczające miasta gminy obwarzankowe często ograniczają ich rozwój. Ustalono, że już wkrótce powstanie w tej sprawie stanowisko. Przy okazji przypomniano inny postulat ustrojowy ZMP dotyczący możliwości starania się o uzyskanie przez

Senator Zygmunt Frankiewicz, prezes ZMP zapowiedział debatę m.in. z udziałem prawników, samorządowców oraz PGW Wody Polskie w Senacie na ten temat szkodliwych działań w kwestii nowelizacji Prawa wodnego, taryf oraz szerzenia nieprawdziwych informacji przez tę rządową instytucję.

Fot. J. Proniewicz

Obywatelskich, ograniczenie środków finansowych na nauczanie języka tych mniejszości, może budzić obawy co do zgodności z Konstytucją RP i pogorszyć sytuację prawną społeczności mniejszościowej.

W tym roku do sposobu podziału dodano jedno nowe kryterium: VII - Wsparcie szkół w zakresie zorganizowania dodatkowych zajęć specjalistycznych z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Samorządowcy z miast uważają, że po pierwsze - bezwzględnie winno być dopuszczone sfinansowanie ww. zajęć, które są już realizowane od września 2021, a finansowane dotychczas przez samorząd. Po drugie - dodatkowe finansowanie zajęć z tego zakresu, przy obecnym braku kadry (specjalistów), może wywołać efekt zgłaszania się nauczycieli na studia podyplomowe i kursy kwalifikacyjne, a także realizowania tych godzin w oparciu nie o umiejętności, wiedzę i praktykę, a jedynie na podstawie posiadanych dokumentów kwalifikacyjnych, przez nauczycieli przedmiotów, w szkołach, po zajęciach lekcyjnych. To z kolei może być ze szkodą dla uczniów.

tw. miasta prezydenckie (powyżej 50 tys. mieszkańców) statusu miasta na prawach powiatu, opartego na modelu „Jedno miasto - jeden gospodarz”.

Wśród spraw wniesionych poruszono temat **wycinki lasów w miastach**. Samorządowcy podkreślali, że proces uzgadniania z nimi decyzji dotyczących wycinania lasów w obrębie miast jest fikcją. Wskazywali, że brakuje polityki leśnej i że las gospodarczy w mieście to nieporozumienie. Wiele wnoszonych interwencji przez obywateli pozostaje bez echa, ponieważ JST nie mają kompetencji w tym zakresie i mogą się tylko tym procesom biernie przyglądać. To jednak poważny problem, podnoszony przez mieszkańców, który wymaga zmian legislacyjnych.

Zarząd Związku obradujący w Poznaniu **przyjął sprawozdania z działalności Związku oraz finansów w 2021 r.** Prezydenci i burmistrzowie miast oglądali również **film podsumowujący działania w zeszłym roku pt. Nie zwalniamy tempa! Podsumowanie działań ZMP w 2021 r.**

Joanna Proniewicz

Z Komisji Wspólnej...

O przygotowaniach do konfliktu

Debata o finansach oświaty, przygotowanie na przyjęcie uchodźców z Ukrainy w razie eskalacji konfliktu z Rosją i umożliwienie dużym miastom aplikacji o środki z RFRD to główne tematy Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego 23 lutego br.

Do 20 marca br. ma się odbyć specjalne, dodatkowe spotkanie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego poświęcone sytuacji finansowej w oświacie, zapowiedział na lutym posiedzeniu Komisji wiceminister spraw wewnętrznych i administracji, **Paweł Szefernaker**, współprzewodniczący Komisji ze strony rządowej. To odpowiedź na wniosek strony samorządowej, która chciała przeprowadzić dyskusję na temat finansów oświaty już na lutym posiedzeniu.

Konflikt Rosja - Ukraina - przygotowanie na napływ uchodźców

Na wniosek strony samorządowej wiceminister Szefernaker poinformował o przygotowaniach rządu na ewentualny napływ uchodźców z Ukrainy wobec realnej groźby eskalacji konfliktu z Rosją. Minister zapewnił, że w razie potrzeby zorganizuje dla samorządowców specjalną wideokonferencję w tej sprawie. Poinformował, że od kilku tygodni Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji prowadzi przygotowania na podstawie planów zarządzania kryzysowego.

- *Przygotowaliśmy plan szczegółowy, gdyby zaszła potrzeba przyjęcia przez Rzeczpospolitą Polską osób napływających z terytorium Ukrainy. Plan został przyjęty w oparciu o współpracę wojewodów z wieloma instytucjami, przede wszystkim w ramach odpraw, w których brała udział m.in. Straż Graniczna, Urząd ds. Cudzoziemców i inne instytucje podległe ministrowi spraw wewnętrznych i administracji* - mówił wiceminister Szefernaker.

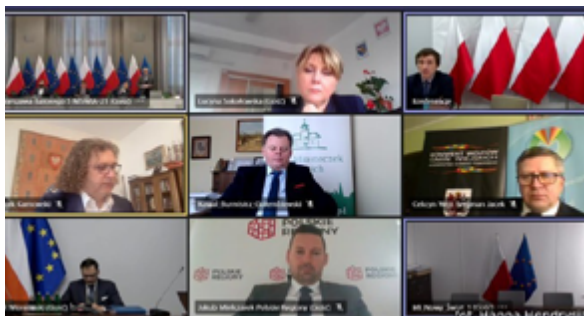
Angażowanie samorządów

Działa też specjalny międzyresortowy zespół, w którym są przedstawiciele ministerstw właściwych do: obrony narodowej, pracy, spraw zagranicznych, zdrowia, a także najważniejszych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w Polsce. Na tym etapie zostały zaangażowane także niektóre samorządy, głównie z województw lubelskiego i podkarpackiego, które bezpośrednio

sąsiadują z Ukrainą. To tam mają być bowiem tworzone tzw. miejsca recepcyjne w razie napływu uchodźców.

- *Na tym etapie mamy rozpisane scenariusze i pewną pulę miejsc na przyjęcie dosyć dużej grupy uchodźców. Jeszcze nie ma potrzeby bardziej angażować JST, choć zapewne - jeśli dojdzie do konfliktu zbrojnego na taką skalę, która by wymuszała na Polsce przyjęcie bardzo dużej grupy uchodźców - to będziemy się z Państwem kontaktować i konsultować, nie tylko na poziomie wojewodów, ale i szczeblu rządowym* - informował wiceminister Szefernaker.

I przypomniał, że rozesłał do JST pismo w sprawie wprowadzenia przez Prezesa Rady Ministrów 21 lutego br., trzeciego stopnia alarmowego CHARLIE-CRP. Zawiera ono informację na temat przeciwdziałania i minimalizacji skutków ewentualnych ataków w cyberprzestrzeni na funkcjonowanie administracji publicznej.

Wspólnie wypracować działania

Jak zapewnił **Jacek Karnowski**, prezydent Sopotu i przedstawiciel Związku Miast Polskich w Komisji Wspólnej, samorządowcy rozumieją, że na razie nie wszyscy zostali włączeni w przygotowania do ewentualnego przyjęcia uchodźców. Zwrócił jednak uwagę, że warto zorganizować spotkanie dotyczące organizacji nauczania dzieci i młodzieży z Ukrainy. Zwłaszcza że w ostatnim czasie, po przyjęciu nowelizacji ustawy o cudzoziemcach, z 6 do 24 miesięcy został wydłużony okres powierzenia pracy m.in. Ukraincom.

Zwracał uwagę, że powinno się odbyć spotkanie w tej sprawie, w którym wezmą udział nie tylko przedstawiciele województw wschodnich, ale także dużych miast, do których z całą pewnością dotrą uchodźcy. Potrzebne jest zaplanowanie działań, dotyczących ich przyjęcia, aprowizacji czy aktywizacji zawodowej.

Pieniądze na obsługę dodatku ośłonowego

Sekretarz strony samorządowej, **Marek Wójcik** zaapelował do resortu klimatu o dalsze prace nad dostosowaniem warunków wdrażania dodatku ośłonowego, być może również zmianę ustawy i wyasygnowanie dodatkowych około 120 mln zł na obsługę wypłaty tego dodatku przez gminy. Zapowiedział, że wskaże konkretne rezerwy z budżetu państwa, w których można by te pieniądze znaleźć.

- *My już dzisiaj widzimy, że przekazywane środki są dwu-, a nawet trzykrotnie mniejsze niż faktycznie ponoszone koszty* - powiedział sekretarz.

Apel o dołączenie dużych miast do RFRD

Po raz kolejny zaapelował o umożliwienie miastom na prawach powiatu, a także województwom samorządowym aplikowania o środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadania mostowe, obwodnicowe i dojazdowe do specjalnych stref ekonomicznych. To wniosek lutowego Zespołu ds. Infrastruktury. Trwają prace nad nowelizacją ustawy o RFRD, która ma poszerzyć katalog zadań realizowanych ze środków Funduszu, to dobry moment na wprowadzenie tej zmiany. Marek Wójcik dodał, że samorządowcy są do dyspozycji, by zaproponować treść zapisu.

Nawałnice eliminują zarządzanie kryzysowe

O trudnej sytuacji praktycznie w całym kraju po ostatnich nawałnicach, braku prądu i łączności - mówił wójt Cekcyna, **Jacek Brygman**. Okazało się, po 2-3 godzinach braku prądu w wyniku przerwania linii energetycznej przestają działać nawet stacje telefonii komórkowej, nie ma kontaktu również z centrami zarządzania kryzysowego. Konieczne jest więc sfinansowanie agregatów prądotwórczych w każdym powiecie. W MSWiA trwają prace nad rozwiązaniami legislacyjnymi w tym zakresie, poinformował wiceminister Szefernaker. I w związku z tymi pracami poprosił o wskazanie przez starostów miejsc, gdzie takie agregaty powinny zostać zainstalowane, a rząd je sfinansuje.

hh

Udana wspólna kampania środowiska samorządowego

Prezydent zawetował „Lex Czarnek”

Przed posiedzeniem Rady Bezpieczeństwa Narodowego 2 marca br. w Warszawie prezydent Andrzej Duda poinformował, że zawetował nowelizację ustawy Prawo oświatowe.

Przypomnijmy, że 4 lutego br. Senat RP podjął uchwałę o odrzuceniu nowelizacji Prawa oświatowego, którą uchwalił 13 stycznia Sejm RP. Senatorowie wzięli pod uwagę między innymi opinie Rzecznika Praw Obywatelskich, prawników - konstytucjonalistów (prof. Ryszard Piotrowski, prof. Krystian Ziemski), Biura Legislacyjnego Senatu, a także wystosowane do Prezydenta RP po uchwaleniu ustawy pismo Komitetu Badań Pedagogicznych PAN. 9 lutego br. Sejm odrzucił jednak uchwałę Senatu, który był przeciwko nowelizacji ustawy prawo oświatowe - lex Czarnek. Trafiła ona do Prezydenta RP.

- *Nie będę ukrywał, że apelowałem państwo do mnie, przedstawiciele opozycji, różnych środowisk o weto do ustawy o systemie oświaty, do tej zmiany ustawy. Ponieważ apeluję do państwa o jedność, o brak politycznych sporów, w związku z tym postanowiłem skierować tę ustawę do ponownego rozpatrzenia. Rozmawiałem dzisiaj na ten temat z ministrem Czarakiem. Powiedziałem panu profesorowi, jaka jest moja motywacja - stwierdził prezydent Andrzej Duda, rozpoczynając posiedzenia RBN.* - *Nie mówię, że nie miałem żadnych zastrzeżeń do tej ustawy, bo miałem. Choć uważam, że jest tam szereg rozwiązań, które powinny zostać rozpatrzone. Ale odtóżmy to na później. Na razie do tej ustawy jest weto. Proszę uznać temat za zakończony. Niech on nam nie przeszkadza w kwestii najważniejszej, obrony Polski.*

Jak można przeczytać we **Wniosku** o ponowne rozpatrzenie noweli ustawy Prawo oświatowe, **prezydent Andrzej Duda wskazuje na brak szerokiej aprobaty społecznej dla rozwiązań przyjętych przez Sejm**. Píše ponadto: „*Nie kwestionując wagi roli i zadań kuratorów w systemie oświaty, uznać należy, że rozwiązanie zawarte w powyżej wskazanej ustawie nie wzmacnia w dostateczny sposób roli rodziców w procesie decydowania, o tym jakie organizacje mogą działać na terenie szkoły. W mojej ocenie, wychowawcza rola rodziców, w przedmiotowej kwestii, nie może być*

realizowana w pierwszym rzędzie za pomocą administracji rządowej. Podkreślić także należy, że rolę kuratora nie jest zastępowanie rodziców w procesie wychowania dzieci. (...) Moje wątpliwości dotyczą także proponowanych regulacji ustawy, które mogą być oceniane jako nadmiernie ograniczające samodzielność jednostek samorządu terytorialnego prowadzących szkoły publiczne. Uzależnienie wielu działań od uzyskania uprzedniej pozytywnej opinii właściwego kuratora oświaty może kolidować z samodzielnym wykonywaniem zadania własnego, jakim jest prowadzenie szkół i innych placówek. Ograniczenie samodzielności jednostek samorządu terytorialnego może naruszać również zasadę decentralizacji władzy publicznej, a także określoną w preambule Konstytucji RP zasadę pomocniczości”.

Od czerwca 2021 roku protestowało przeciwko zmianom w nowelizacji Prawa oświatowego zaproponowanym przez resort ministra Czaraka wiele środowisk samorządowych,

m.in. Związek Miast Polskich, Unia Metropolii Polskich, Ruch Samorządowy TAK! Dla Polski oraz inne organizacje oświatowe, stowarzyszenia zrzeszające nauczycieli, rodziców i uczniów, podkreślając niekonstytucyjność proponowanych zmian. 22 lutego br. przedstawiciele m.in. ZMP i UMP spotkali się z Prezydentem RP, aby porozmawiać o wyzwaniach stojących przed polską oświatą i zaapelować o zawetowanie tej ustawy. W przekazanym A. Dudzie liście sformułowali wyzwania dla edukacji. Przedłożyli też **propozycję opracowania wspólnie z samorządami kompleksowej nowelizacji prawa oświatowego, która będzie dotyczyła realnych problemów, z którymi na co dzień spotykają się nauczyciele, rodzice i organy zarządzające szkołami. Więcej na ten temat.**

Wniosek Prezydenta RP o ponowne rozpatrzenie noweli ustawy Prawo oświatowe jest dostępny **TUTAJ**.

(jp)

Fragmenty komentarza ZMP

„Prezydent Andrzej Duda zawetował nowelizację Prawa oświatowego, zwaną „lex Czarnek”. Firmujący ją minister zapowiada wersję 2.0. Emocje do niedawna towarzyszące tej ustawie zeszły – wobec tragedii narodu ukraińskiego i narastającego kryzysu uchodźczego – na dalszy plan. W tych okolicznościach mało kto uświadamia sobie znaczenie tej decyzji Prezydenta. A jest o czym myśleć i mówić, jeśli ktoś wczyta się w oficjalne pismo Prezydenta do Sejmu, kierujące ustawę do ponownego rozpatrzenia. Obszerne pismo ma – nie licząc wstępu, do którego Pan Prezydent nawiązał, komunikując w szczególnych okolicznościach o swojej decyzji – bardzo ważne znaczenie prawne, bowiem wyraźnie wskazuje na argumenty, jakie wziął pod uwagę. A nie są one bynajmniej bagatelne, tylko zasadnicze. Co więcej: zdecydowanie komplikują prace nad wersją 2.0, ponieważ de facto zawierają poważne zastrzeżenia natury prawnej, a nawet konstytucyjnej, w tym bardzo ważne dla samorządu terytorialnego i jego samodzielności w zakresie zadań własnych. (...) Ustawa jest bublek prawnym w wielu miejscach, które punktuje głowa państwa. Potwierdzają się nie tylko opinie prawne naszych ekspertów, ale także RPO i KNP PAN. Trafne były zarzuty legislatorów Senatu. Nawet opinia Biura Legislacyjnego Sejmu, choć nie zawierała oceny jakości projektu (...), konstatowała: *Projektowane wzmocnienie roli kuratora oświaty ograniczy samodzielność organów prowadzących szkoły oraz dyrektorów szkół*”, a także przytoczyła opinię „literaturową”, że jest to „powrót do rozwiązań centralistycznych w zarządzaniu oświatą, który ogranicza rolę samorządu, nie zmniejszając jego odpowiedzialności. I choć można się oczywiście zgodzić z oceną Prezydenta, że ustawa zawierała również dobre rozwiązania, to jednak to wszystko, co stanowiło główne punkty nowelizacji, zostało zakwestionowane. (...) Panie Prezydencie – DZIĘKUJEMY.”

Z Komisji Praw Człowieka
i Równego Traktowania ZMP

Karta Równości a Agenda 2030

**Europejska Karta Równości Kobiet
i Mężczyzn w Życiu Lokalnym
w powiązaniu z celami zrównoważo-
nego rozwoju była jednym z głównych
tematów kolejnego spotkania online
Komisji 1 marca br.**

Podczas posiedzenia Marta Mazurek, wiceprzewodnicząca Komisji, radna Miasta Poznania zaprezentowała inicjatywę pokazania Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym poprzez jej łączność z zapisami Agendy 2030. Agenda 2030 to strategia rozwoju świata do 2030 roku. Zawiera 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (ang. Sustainable Development Goals). Została przyjęta w 2015 roku, gdy wszystkie 193 państwa członkowskie ONZ jednogłośnie przyjęły **rezolucję** „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”.

**Karta Równości
a cele zrównoważonego rozwoju**

- *Istotne jest, żeby Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym mogła w świadomości powszechnej funkcjonować jako właśnie realizacja celów zrównoważonego rozwoju, ponieważ wszystkie jej artykuły widzą się z różnymi zapisami Agendy 2030. Chciałabym pokazać, że kwestie równości i Karty znakomicie przekładają się na cele zrównoważonego rozwoju – mówiła podczas spotkania **Marta Mazurek**.*

Pokazała przykłady artykułów Karty w odniesieniu do celów zrównoważonego rozwoju oraz zadań wynikających z Agendy 2030

Zwróciła uwagę na art. 7 – Dobra administracja i konsultacje. – *Pokazujemy, że Karta służy realizowaniu bardzo konkretnych zadań z Agendy 2030, ale też pozwala nam utożsamić pewne działania, które już podejmujemy jako samorządy z realizowaniem artykułów Karty.*

Marta Mazurek zadeklarowała, że przeanalizuje w podobny sposób wszystkie artykuły Karty i powiąże je z zapisami Agendy 2030. Takie zestawienie będzie promocją Karty Równości Kobiet i Mężczyzn i informacją na jej temat, ale także propagowaniem w miastach Agendy 2030.

Ponieważ miasta-sygnatariusze Karty mają obowiązek wypracowania równościowych planów działania, wiele z nich zgłasza potrzebę nawiązania współpracy w tej kwestii. Dlatego przy Komisji ZMP powstanie grupa robocza, której zadaniem będzie wzajemne wspieranie się samorządowców w tworzeniu równościowych planów działania, na których stworzenie i wdrożenie samorządy-sygnatariusze Karty mają dwa lata.

Standard minimum praw człowieka w miastach

Bieżące informacje na temat realizacji projektu „Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie” omówiła dr **Anna Strzałkowska**.

Jego pierwszy etap zakładał budowanie wiedzy i zawiązywanie współpracy między uczestnikami i osobami pracującymi w tym projekcie. Podjęta została strategiczna decyzja, aby podążać w pracach w kierunku budowanych obecnie ram zobowiązań dla miast praw człowieka, które rekomendowała Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej. To nadało merytoryczną ramę temu projektowi.

W ubiegłym roku w ramach projektu zorganizowana została konferencja poświęcona tematowi praw człowieka w miastach, a także seminaria i inne spotkania budujące wiedzę osób pracujących w projekcie. Latem ub. roku zespół pracował nad wymianą doświadczeń między miastami i przygotowywał manual zbierający polskie doświadczenia w zakresie wdrażania polityk równości w Polsce. Obecnie trwają ostatnie prace nad tym podręcznikiem. Na ukończeniu są też prace nad opracowaniem badań terenowych na temat polskich i europejskich doświadczeń.

Żeńskie nazwy stanowisk w urzędach

Z dużym zainteresowaniem członków Komisji spotkało się wprowadzenie od 1 lutego br. w Urzędzie Miasta Sopotu możliwości stosowania żeńskich form nazw stanowisk pracowniczych. Z inicjatywą zmian w nazewnictwie stanowisk zajmowanych przez kobiety wyszła **Magdalena Czarzyńska-Jachim**, która od dłuższego czasu używa formy „wiceprezydentka Sopotu”. Od 1 lutego pracujące w sopockim Urzędzie Miasta panie mogą stosować żeńskie formy nazw stanowisk

np. w stopkach poczty elektronicznej, na stronach internetowych i komunikatach prasowych, w komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej, wizytówkach czy wspomnianych już tabliczkach przy drzwiach. W dokumentach formalnych (np. decyzjach administracyjnych czy umowach) czy kadrowych nadal stosowana będzie forma męska, ponieważ nazwy stanowisk pracowników administracji samorządowej określa Rozporządzenie Rady Ministrów z 15 maja 2018 r. do Ustawy o pracownikach samorządowych.

Członków komisji interesowało, w jaki formalny sposób poszczególne miasta wprowadziły u siebie te regulacje. W UM Sopotu możliwość ta została wprowadzona okólnikiem wydanym przez kierownika Urzędu, czyli sekretarza miasta. W Łodzi został wydany komunikat Prezydent Miasta. Przedstawicielka Łodzi w Komisji przekazała, że z opinii prawnej sporządzonej przed wydaniem tego komunikatu wynika, iż kwestia ta nie może zostać uregulowana zarządzeniem prezydenta/burmistrza.

Członkowie Komisji postanowili przygotować wniosek o nowelizację ustawy o pracownikach samorządowych tak, aby żeńskie formy nazewnictwa stanowisk w urzędach samorządowych były dopuszczalne także w dokumentach formalnych.

Co dalej z miejskimi projektami

Rozmawiano też o tym, na ile w obecnej sytuacji wojny na Ukrainie i napływu uchodźców do miast, warto i należy kontynuować wydarzenia kulturalno-festynowe czy też wcześniej zaplanowane festiwale. Wiele marcowych wydarzeń, które miasta przygotowały w nawiązaniu do tematyki równości, obecności kobiet w życiu publicznym czy kulturalnym zostanie odwołanych lub mocno straci na znaczeniu. Z takim dylematem mają obecnie do czynienia władze Krakowa. Tu na cały marzec zaplanowano „Miesiąc Krakowianek” – przedsięwzięcie obejmujące 34 wydarzenia – debaty, spacer historyczne, spektakle, różnego rodzaju warsztaty – toczone się w kilkunastu instytucjach miejskich. Potącono je z kampanią rozpoczętą w ubiegłym roku pt. „Krakowianki siłą miasta”.

- *Wobec wydarzeń w Ukrainie należy wykonywać wszystkie swoje obowiązki i zadania, nie zatrzymywać projektów, tylko w tej trudnej sytuacji trzeba umieć się godnie zachować – powiedział **Bartłomiej Ciężyński**, wiceprzewodniczący Rady Miasta Wrocławia, członek Komisji.*

Ewa Parchimowicz

Minął rok pracy Komisji Praw Człowieka i Równego Traktowania ZMP

Rok 2021 był pierwszym rokiem działania Komisji Praw Człowieka i Równego Traktowania ZMP. Był to czas intensywnej pracy i podejmowania wielu istotnych działań i inicjatyw.

- *Był to rok owocnej współpracy – mówi Magdalena Czarzyńska-Jachim, przewodnicząca Komisji, wiceprezydentka Sopotu.*
- *Omawialiśmy wspólnie wiele kluczowych dla naszych mieszkańców kwestii, podejmowaliśmy stanowiska kierowane do administracji centralnej, wymienialiśmy się doświadczeniami i dobrymi praktykami.*
W Komisji Praw Człowieka i Równego Traktowania ZMP pracowało w minionym roku 51 przedstawicieli miast ZMP. Przy Komisji działał dodatkowo zespół ekspercki, który opracowuje wspólnie ze Stowarzyszeniem Arteria projekt „Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie”.

Podczas siedmiu posiedzeń Komisji w 2021 roku przedstawiciele miast dyskutowali m.in. o:

- założeniach Karty Różnorodności
- projekcie „Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie”
- edukacji dzieci cudzoziemskich w placówkach samorządowych
- Kampanii Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „LGBT+ja”
- przeciwstawianiu się mowie nienawiści obecnej w przestrzeniach publicznych
- Konwencji stambulskiej w kontekście groźby jej wypowiedzenia przez rząd
- montowaniu i utrzymaniu różowych skrzyneczek w placówkach samorządowych (głównie w szkołach)
- edukacji i włączeniu się w akcję „Wolna Szkoła”
- kryzysie imigracyjnym w Polsce
- politykach społecznych wdrażanych w miastach
- wymogach i procedurze skargowej związanych z wejściem w życie ustawy o doświadczeniach
- Europejskiej Karcie Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym
- inicjatywach związanych z uhonorowaniem kobiet w polskich miastach (nazwy ulic, pomniki, etc.)
- wspólnych działaniach miast z okazji Dnia Praw Człowieka

Członkowie Komisji przyjęli:

- Wspólny dokument zawierający uwagi do projektu Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2021-2030 – Program został negatywnie oceniony przez stronę samorządową w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu
- Stanowisko Komisji w sprawie nauczania dzieci cudzoziemskich – zaakceptowanie przez Zarząd ZMP i przesłane do MEiN
- Apel dotyczący prac nad projektem ustawy zakładającym wyrażenie zgody na wypowiedzenie konwencji stambulskiej
- Propozycję wsparcia Rady Gmin i Regionów Europy dla polskich samorządów w kwestii przyjęcia Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym, która została jednogłośnie przyjęta w czerwcu 2021 r. na posiedzeniu Komitetu Politycznego CEMR
- Apel w sprawie systemowej pomocy dla imigrantów – przyjęty przez Zarząd ZMP

11 października 2021 r. prezydenci i burmistrzowie 16 polskich miast podpisali w Poznaniu Europejską Kartę Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym.

Fot. Jacek Kordus

Pozostałe działania:

21 kwietnia – konferencja online „Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie”. Prawa człowieka i wyzwania jakie ze sobą niosą dla miast były tematem konferencji online, która odbyła się 21 kwietnia br. Konferencję organizowały Stowarzyszenie Arteria oraz Komisja Praw Człowieka i Równego Traktowania Związku Miast Polskich w ramach projektu „Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie”. Uczestnicy konferencji, z pomocą łączni internetowych połączyli się z **Michaelem O'Flaherty**, dyrektorem Agencji Praw

Podstawowych Unii Europejskiej. O systemowym podejściu do integracji imigrantów i imigrantek mówiła podczas konferencji **Agnieszka Kapała-Sokalska**, członkini Zarządu Województwa Pomorskiego.

17 maja Międzynarodowy Dzień Przeciw Homofobii, Transfobii i Bifobii – wspólna akcja wielu miast: Poznania, Wrocławia, Częstochowy, Warszawy, Łodzi, Krakowa, Tarnowa, Gdańska, Sopotu, Świdnicy, Oświęcimia.

11 października w Poznaniu – podpisanie Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym.

Prezydenci i burmistrzowie 16 polskich miast podpisali w Poznaniu Europejską Kartę Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym. Dołączyli w ten sposób do prawie 2 tysięcy samorządów w całej Europie. Dokument został zaprezentowany w 2006 roku w ramach projektu prowadzonego przez Radę Gmin i Regionów Europy. Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn adresowana jest do samorządów lokalnych i regionalnych, które angażują się w propagowanie zasady równości płci. Ceremonię podpisania Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym zorganizowały 11 października

br. Rada Gmin i Regionów Europy (CEMR) oraz Związek Miast Polskich. Sygnatariusze Karty: Bydgoszcz, Chełmno, Jasto, Krosno, Lublin, Ostrów Wielkopolski, Płońsk, Poznań, Pruszków, Puck, Skarżysko Kamienna, Sopot, Świdnica, Wałbrzych, Wołomin, Warszawa. Kartę podpisał także wcześniej Kraków.

Pierwszym miastem, które w nowym 2022 roku wzięło na siebie zobowiązania płynące z Karty jest Wrocław. Jego prezydent, Jacek Sutryk podpisał Europejską Kartę Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym 3 marca 2022.

(epe)

XLV Zgromadzenie Ogólne Związku Miast Polskich

11 marca 2022 r., w formule online

Proponowany porządek obrad I tury ZO jest następujący:

1. Otwarcie obrad. Powołanie Prezydium i komisji Zgromadzenia, przyjęcie regulaminu obrad.
2. Wystąpienia Gości.
3. Przedstawienie sprawozdania Zarządu z działalności w 2021 roku.
4. Przedstawienie sprawozdań finansowych i bilansu Związku za rok 2021.
5. Przedstawienie opinii Komisji Rewizyjnej dotyczącej sprawozdań i bilansu roku 2021.
6. Dyskusja nad sprawozdaniami.
7. Głosowanie nad przyjęciem sprawozdań i bilansu.
8. Przedstawienie projektu budżetu Związku na rok 2022.
9. Głosowanie nad przyjęciem budżetu Związku na rok 2022.
10. Monitoring i działania Związku wobec zmian w finansach samorządowych – informacja.
11. Prace nad projektem Krajowej Polityki Miejskiej / przygotowania do WUF 11 – informacja.
12. Sprawy wniesione i wnioski.
13. Zakończenie obrad.

Więcej informacji **TUTAJ**

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Związek Miast Polskich,
Unia Metropolii Polskich, Unia Miasteczek Polskich, Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy
zapraszają na konferencję

EUROPEJSKA KARTA MIEJSKA W 30. ROCZNICĘ UCHWALENIA. Przewodnik dla miast na trudne czasy

18 marca 2022 r., godz. 11.00

Gmach Senatu RP (wejście B II) sala obrad plenarnych
ul. Wiejska 6/8, Warszawa

Więcej informacji **TUTAJ**

Samorząd Miejski

Miesięcznik wydawany przez Związek Miast Polskich.

Redakcja:

Redaktor naczelna: Ewa Parchimowicz,
Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak
Oprawa graficzna, skład: Krzysztof Paczyński

Adres wydawcy i redakcji:

ul. Robocza 42, 61-517 Poznań,
tel. 61 63 350 54, fax 61 63 350 60
e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl
www.miesta.pl